

**Brusel 4. října 2024
(OR. en)**

13987/24

**ENER 473
COMPET 980
CLIMA 331**

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Příspěvek odvětví energetiky ke konkurenceschopnosti Evropské unie – opatření navazující na doporučení Draghiho zprávy – výměna názorů

Delegace naleznou v příloze informativní poznámku předsednictví o příspěvku odvětví energetiky ke konkurenceschopnosti Evropské unie – opatřeních navazujících na doporučení Draghiho zprávy – s ohledem na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) konající se dne 15. října 2024.

Příspěvek odvětví energetiky ke konkurenceschopnosti Evropské unie: opatření navazující na doporučení Draghiho zprávy

Ve dnech 17. a 18. dubna 2024 vyzvala Evropská rada¹ k uzavření nové dohody o konkurenceschopnosti Evropy a k rozhodnému a rychlému pokroku v práci na dosažení skutečné energetické unie, která slouží dvojímu cíli, jímž je evropská energetická suverenita a klimatická neutralita, a to zajištěním bohatě dostačujících dodávek cenově dostupné a čisté energie. To bude vyžadovat spolehlivou správu energetické unie, ambiciózní elektrifikaci s využitím všech řešení s nulovými čistými emisemi a nízkouhlíkových řešení, flexibilitu a podstatné zavádění sítí, digitalizaci, skladování a propojení a značné investice do nich. V červenci 2024 předsedkyně Evropské komise oznámila novou dohodu o čistém průmyslu pro konkurenceschopná odvětví a kvalitní pracovní místa, která má být představena během prvních 100 dnů funkčního období.

Prioritou maďarského předsednictví Rady je usnadnit přijetí této nové dohody pro konkurenceschopnost Evropy s cílem obnovit hospodářský růst a vytvořit podmínky pro udržitelný růst, prohloubit vnitřní trh, přednostně podpořit malé a střední podniky, prosazovat ekologickou a digitální transformaci v partnerství s evropskými hospodářskými subjekty a občany, posílit mezinárodní spolupráci a zajistit stabilitu a udržitelnost pracovních míst.

Cenově dostupná energie je pro konkurenceschopnost průmyslu EU klíčová. Úsilí o zajištění bezpečného a přiměřeného přístupu k čisté energii za celosvětově konkurenceschopné ceny na vnitřním trhu bude mít při transformaci zásadní význam pro zlepšení postavení silných oblastí průmyslu EU.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

Ambiciózních cílů EU v oblasti klimatu a energetiky lze dosáhnout pouze tehdy, budou-li během ekologické a spravedlivé transformace doprovázeny konkurenceschopností EU a bezpečností dodávek energie.

Mario Draghi ve své zprávě o **budoucnosti evropské konkurenceschopnosti**² podává komplexní přehled hlavních výzev pro konkurenceschopnost Evropy a nastiňuje řadu opatření k oživení našeho hospodářství. Zpráva zdůrazňuje **potřebu rozsáhlých investic** ve výši nejméně 750 až 800 miliard EUR ročně a pléduje pro radikální změnu, která má být naléhavá a konkrétní. Poukazuje i na to, že v souvislosti se snižováním počtu obyvatel a pracovní síly se Evropa musí více zaměřit na zvyšování své produktivity, aby dosáhla růstu.

Zpráva navrhuje společný plán dekarbonizace a konkurenceschopnosti, který by měl sladit všechny oblasti politiky s cíli EU. Mezi prioritní oblasti, které je třeba řešit, patří zaprvé snížení nákladů na energii pro koncové odběratele převedením přínosů dekarbonizace a urychlení dekarbonizace odvětví energetiky nákladově efektivním způsobem a s využitím všech dostupných řešení. Zadruhé je třeba využít průmyslových příležitostí, které ekologická transformace nabízí, od zachování předního postavení v oblasti inovací v odvětví čistých technologií, přes výrobu čistých technologií ve velkém měřítku až po využití příležitostí plynoucích z oběhovosti. Zatřetí jde o zajištění rovných podmínek v odvětvích, která jsou více vystavena nekalé hospodářské soutěži ze zemí mimo EU nebo čelí přísnějším cílům dekarbonizace než jejich mezinárodní konkurenti.

Draghiho zpráva se dotýká mnoha oblastí politiky. V části věnované **odvětví energetiky** Draghi zdůrazňuje jeho ústřední úlohu při utváření konkurenceschopnosti, udržitelnosti a odolnosti Evropy. Několik doporučení se zabývá naléhavými energetickými problémy, jimž EU čelí, a zároveň ji staví do čela celosvětové transformace na čistou energii.

² [EU competitiveness: Looking ahead - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/eu-competitiveness-2020-2025-2030_en)

Zpráva přesvědčivě argumentuje ve prospěch reformy evropského trhu s energií. V podstatě spojuje dlouhodobou hospodářskou sílu Evropy se schopností snížit ceny energií a podpořit udržitelný a dekarbonizovaný energetický systém. **Evropa musí snížit vysoké ceny energií a současně pokračovat v dekarbonizaci hospodářství.** Se ztrátou potrubního zemního plynu v důsledku ruské invaze na Ukrajinu se energetická situace nezvratně změnila. Zatímco ceny energií se oproti svým vrcholům výrazně snížily, podniky v EU se stále potýkají s cenami elektřiny, které jsou 2–3krát vyšší než v USA, přičemž za zemní plyn platí 4–5krát vyšší cenu. Dekarbonizace by pro Evropu mohla být příležitostí k tomu, aby se ujala vedoucí úlohy v nových čistých technologiích a oběhových řešeních a aby výrobu energie přesměrovala na bezpečné, nízkonákladové a čisté zdroje energie. Zda Evropa bude s touto příležitostí dostát, však bude záviset na souladu všech oblastí politiky s cíli EU v oblasti dekarbonizace. Transformace energetiky bude postupná a fosilní paliva budou i nadále hrát ústřední úlohu při stanovování cen energií po zbytek tohoto desetiletí, z čehož pro koncové odběratele vyplývá hrozba trvalé volatility cen. Energeticky náročná průmyslová odvětví EU se při plnění cílů v oblasti dekarbonizace potýkají s vyššími investičními náklady než jejich konkurence.

Draghi rovněž zdůrazňuje geopolitická rizika spojená se **závislostí Evropy na dovážených fosilních palivech a kritických surovinách.** Tato rizika se nedotýkají jen energetiky, ale i průmyslových a obchodních politik EU, a vyžadují tak komplexní řešení přesahující rámec samotných trhů s energií.

Draghiho zpráva argumentuje ve prospěch reformy v energetice umožňujících větší efektivnost trhu, omezení volatility cen a podporu investic do energie z obnovitelných zdrojů. Tyto reformy by posílily širší hospodářské cíle a učinily dekarbonizaci konkurenční výhodou pro Evropu, budou-li provedeny nezbytné investice a regulační změny.

Maďarské předsednictví Rady v návaznosti na Draghiho zprávu vyvíjí rozsáhlou činnost, včetně pořádání diskusí o přínosech různých odvětví ke konkurenceschopnosti EU. V této souvislosti se ministři pro energetiku vyzývají, aby vyjádřili své názory na následující otázky:

- 1) Na jaká doporučení Draghiho zprávy v odvětví energetiky by se EU měla prioritně zaměřit a jak by tato doporučení mohla být provedena?*
- 2) Která doporučení by nejvíce přispěla k cíli EU udržet náklady na energii cenově dostupné a konkurenceschopné, aniž by se ze zřetele ztratila potřeba dekarbonizace a energetické bezpečnosti?*
- 3) Provádění doporučení si na evropské, vnitrostátní a regionální úrovni vyžádá rozsáhlé investice. Jakým způsobem by bylo nejúčinnější mobilizovat soukromý kapitál s cílem překlenout investiční mezeru?*
